

زمان برگزاری:

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: فارسی پایه پنجم دبستان

تاریخ آزمون:

۱ متضاد واژه‌های زیر را بنویسید.

کوتاه \neq تاریک \neq گرما \neq

۲ بیت زیر، چند جمله است؟

«ای دشمن ار تو سنگ خاره‌ای من آه‌نم جان من فدای خاک پاک میهنم»

۳ از نشانه‌های استقلال یک کشور سه مورد را نام ببرید.

۴ دیکته‌ی مورچه‌ای را کامل کنید.

«ف...ل ، پید...ه ، نس...م ، عد...ر ، موز...ن ، ا...لام ، ض...من ، خ...ره ، سد...بل ، نس...م ، مه...ت ، ب... تانش ، گ...هر ، پای...ده»

۵ کلمه‌هایی که زمان انجام فعل را در جمله‌های زیر نشان می‌دهند، مشخص کنید.

الف) غروب بود که به کتابخانه‌ی آقای فرهنگ رسیدیم.

ب) تمام کتاب‌ها را دیروز به کتابخانه تحویل دادم.

۶ غلط‌های املایی زیر را مشخص کنید و درست آن‌ها را بنویسید.

در حالی که آخرین نگاه هم به تسویر سیمای دانشمند جوان دوخته شده بود، امیدوار بودم که من نیز با تلاش و حمت خویش جزو نام‌داران فردای جامه باشم.

۷ املاي کدام واژه‌ها درست نیست. درست آن‌ها را بنویسید.

«مهور تماشا، سرزمین ایران، فصل مخصوص، برخواستم، قصه عشق، هوشنگ ابتهاج، شاعران نوپرداز مهاسر»

۸ هر دو کلمه را در یک جمله به کار ببرید.

الف) پدرم، کوهستان

ب) درختان، لیل

پ) برکه، نسیم

ت) ستایش، قصه

۹ کلمات هم‌قافیه را پیدا کنید و کنار هم بنویسید.

«شاخسار، هزار، بخشیده، نوبهار، طبیعت، شمار، بخشید، توانا، مهشید، معرفت، روییده، بینا»

۱۰ صفت مناسبی برای واژه‌های زیر بنویسید.

تپه‌ی:

دوست:

زمین:

کبوتر:

دفتر:

۱۱ پسوندهای مناسب هر کلمه را به آن وصل کنید. (یک پسوند اضافه است)

ستان

چمن

زار

شاخ

سار

نگار

بان

۱۲ مخالف هر یک از واژه‌های زیر را بنویسید.

کهن \neq لطیف \neq بیم \neq دوست \neq

۱۳) واژه‌های هم‌معنی را به هم وصل کنید.

می‌نگارد	سرشار	تالاب	مونس	هستی	درنگ	بیم
○	○	○	○	○	○	○
آبگیر	همدم	وجود	می‌نویسد	مملو	ترس	توقف
○	○	○	○	○	○	○

۱۴) واژه‌های قافیه را در بیت‌های زیر مشخص بکشید.

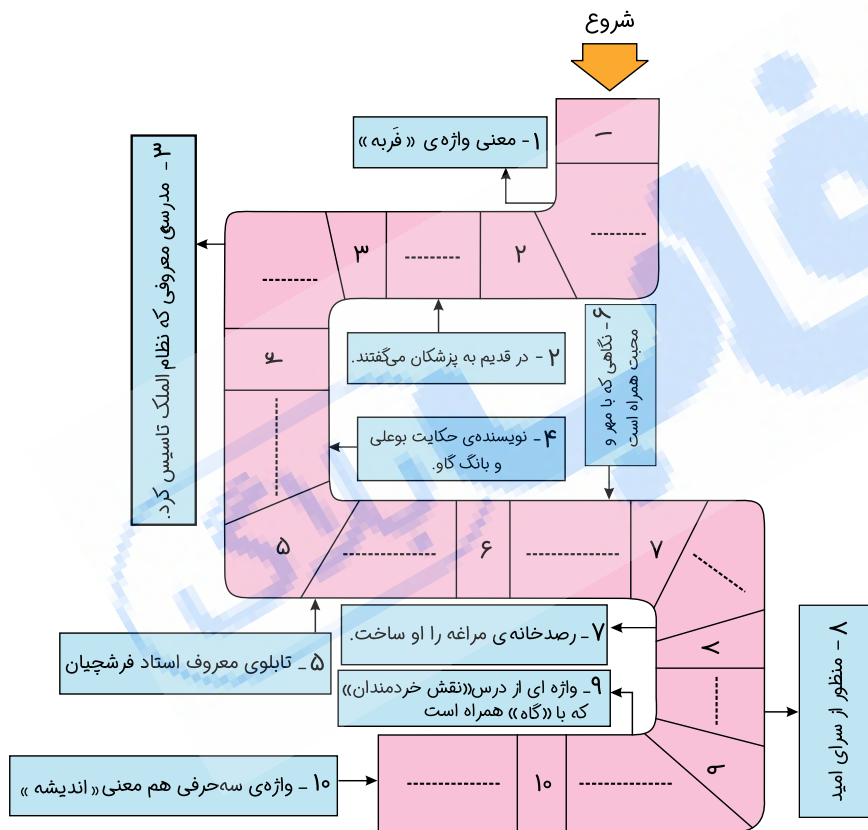
الف) جز در تو قبله نخواهیم ساخت
 ب) یار شو، ای مونس غمخوارگان

گر نوازی تو، که خواهد نواخت؟
 چاره کن، ای چاره‌ی بیچارگان

۱۵) با حروف درهم ریخته‌ی زیر کلمه‌هایی بسازید که ارزش املائی داشته باشند.

ع ف ه ظ ل ی خ ر س م ج ب س ط

۱۶) با توجه به تابلوهای راهنما جاهای خالی را پر کنید.

۱۷) در بیت زیر در جاهای خالی نشانه‌ی نگارشی مناسب قرار دهید:

بگفت: □ □ از سور □ کم تر گوی با مور / که موران را □ قناعت خوش تر از سور □ □

۱۸) غلط‌های املائی را در متن زیر بیابید.

پدر و مادرم شوغ آموختن را در من به وجود آوردند. یارب لطف و مهربانی‌ات را از آن‌ها کم نکن و دل‌های آن‌ها را با نور الهی خودت روشن کن.

۱۹) زیر ترکیب‌های وصفی خط بکشید.

بهار زندگی، بهار جوانی، میان‌سالی، کاج همسایه، راه مور، دوستان با گذشت، چشم‌های مهربان، زبان شیرین، ملک قارون، کتاب باریک

فارسى پایه پنجم دبستان

۲۰ واژه‌های هم‌معنی را به هم وصل کنید.

☐ نور	☐ راهزن
☐ شناخت	☐ پرتو
☐ پادشاه	☐ معرفت
☐ دزد	☐ مَلِک
☐ اراده	☐ ناگزیر
☐ ناچار	☐ عزم
☐ انسان‌ها	☐ هر دم
☐ هر لحظه	☐ خاکیان

۲۱ در جدول زیر، مانند نمونه، مثال‌هایی از نگاه کردن و خوب دیدن بنویسید.

نگاه کردن	خوب دیدن
نگاه کردن از پنجره به بیرون	دیدن یک فیلم آموزشی

۲۲ با توجه به متن درس «کار و تلاش»، جدول زیر را کامل کنید.

یک بیت که لحن خیری دارد.	<input type="text"/>
یک بیت که لحن پرسشی دارد.	<input type="text"/>
یک بیت که علامت «» دارد.	<input type="text"/>
یک بیت که دو جمله با نشانه‌ی ربط «که» به هم متصل شده باشند.	<input type="text"/>

۲۳ بندهایی را که کلمه‌های زیر در آن‌ها به کار رفته بنویسید.

«لطف - حفظ - شوق - دل‌خوشی»

۲۴ با توجه به متن درس کلمه‌های خواسته شده را پیدا کنید.

کلمه‌ای نه حرفی که پنجمین حرف آن «آ» باشد.

کلمه‌ای هشت حرفی که حرف دوم و هشتم آن «ی» باشد.

کلمه‌ای هفت حرفی که حرف اول آن «ح» باشد.

کلمه‌ای شش حرفی که بین دو قسمت آن «و» باشد.

کلمه‌ای پنج حرفی که آخر آن «ز» باشد.

۲۵ مانند نمونه واژه‌های جمله‌های زیر را مرتب کنید.

مکش بیهوده این بار گران را	⇐	این بار گران را بیهوده مکش
ز مور آموز رسم بردباری	⇐	<input type="text"/>
بگوش اندر بهار زندگانی	⇐	<input type="text"/>
بخور در سفره‌ی ما، هر چه خواهی	⇐	<input type="text"/>

۲۶ کلمه‌های زیر را مانند نمونه دسته‌بندی کنید:

تجسّم، عاقل، تدبیر، قناعت، اجسام، عقل، مدبّر، جسم، معقول، تدابیر، قانع، مجسّم

↓	↓	↓	↓

۲۷ با توجه به متن درسی، جدول‌ها را با واژه‌هایی که دارای نشانه‌های زیر هستند، کامل کنید:

غ	ق

ح	ه

ز	ذ

س	ص

۲۸ حکایت جوان و راهزن با کدام یک از مَثَل‌ها ارتباط دارد؟

- الف) تا تنور گرم است نان را بچسبان (ب) تنبل نرو به سایه، سایه خودش می‌آید.
ج) سنگ مُفت، گنجشک مُفت (ح) تهی پای رفتن به از کفش تنگ.
خ) باد آورده را باد می‌برد. (ه) راستی، راه نجات است.
د) داشتم داشتم حساب نیست، دارم دارم حساب است.

۲۹ جمله‌ی «همه جا محلّ یادگیری است» یعنی چی؟

۳۰ راه ورود به سرزمین‌های ناشناخته چیست؟

۳۱ چه چیزهایی راهنمای ابوریحان برای موفقیت بودند؟

۳۲ مکتب‌خانه‌ها را با مدرسه‌های کنونی مقایسه کنید.

۳۳ منظور از «همه چیز را همگان دانند» چیست؟

۳۴ شما با نظر مور موافقید یا سلیمان؟ دلیل بیاورید.

۳۵ چه زمانی برای تلاش و کوشش مناسب است؟

۳۶ چرا مور دعوت سلیمان را نپذیرفت؟

۳۷ وقتی که سلیمان مور را دید، او به چه کاری مشغول بود؟

۳۸ سلیمان، مور را از چه اتّفاقی ترساند؟

۳۹ درست و نادرست

مورچه بُردبار و قانع بود.

۴۰ درستی یا نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید.

حضرت سلیمان رفتار مورچه را تحسین کرد.

۴۱ مشخص کنید هر بیت چند جمله دارد؟ و نوع فعل‌های هر جمله را مشخص کنید.

- الف) برو کارگر باش و امیدوار
ب) گران سنگ تیره دل سخت سر
که از یأس جز مرگ، ناید به بار
زدش سیلی و گفت: دور ای پسر

۴۲) در هر ردیف کلمه‌ی ناهماهنگ را پیدا کنید و بنویسید.

الف) دلنشین، نشاط آور، شادی، سنگ

ب) رستم، زال، سیمرغ، رود

پ) سعدی، گلستان، دریا، بوستان

ت) مدرسه، درس، هواخوری، کتاب

۴۳) باتوجه به ابیات شعر چشمه و سنگ جدول را کامل کنید.

الف) یک بیت که لحن پرسشی دارد.

ب) یک بیت که لحن امری دارد.

پ) یک بیت که لحن خبری دارد.

.....

.....

.....

۴۴) با جابه‌جا کردن اجزای جمله در بیت زیر آن را به زبان ساده بازنویسی کنید.

الف) نشد چشمه از پاسخ سنگ، سرد به کندن در استاد و ابرام کرد

ب) گرت پایداری است در کارها شود سهل، پیش تو دشوارها

۴۵) در هر جمله فعل‌ها را پیدا کنید.

الف) طبیعی به صورت حسین نگریست، گویا نمی‌دانست چه می‌گوید.

ب) اگر در کارها پایداری داشته باشی، پیش تو دشوارها آسان می‌شود.

۴۶) با حروف به‌هم‌ریخته‌ی زیر واژه‌های معنی‌دار بنویسید.

ش، و، ش، ک / ا، ک، ر، ش، ت، پ / ف، ط، ل / آ، و، ه، د، س

۴۷) هم‌معنی واژه‌هایی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است را بنویسید.

الف) نجنیدم از سیل زور آزمای

ب) به کندن دراستاد و ابرام کرد

پ) به ره گشت ناگه به سنگی دچار

۴۸) جاهای خالی را کامل کنید.

الف) آریوبرزن و همراهان به کوه رسیدند.

ب) در این زمان آریوبرزن برآورد.

پ) آریوبرزن فرمان داد تا سربازانش سنگ‌های بزرگی به پایین

۴۹) معنی جمله‌های زیر را بنویسید.

الف) تاریکی بر همه‌جا سایه افکنده بود.

ب) باد، بیرق انگلیسی را به حرکت درآورده بود.

۵۰) غلط املائی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

در این هنگام، یکی از اسیران جنگی، راهی را نشان داد و سپاه آریوبرزن را محاصره کرد. آریوبرزن با سپاهیان اندکش، بی‌باکانه به سپاه عظیم دشمن یرش برد. آن‌ها آن قدر مقاومت کردند که همگی کشته شدند.

۵۱) وقتی سپاهیان اسکندر وارد گذرگاه شدند، آریوبرزن چه فرمانی به سربازانش داد؟

۵۲) درستی و نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) اسکندر مردی دانا و عاقل بود و تمدن را در ایران بنا نهاد.

ب) کوروش سلسله‌ی هخامنشیان را در ایران بنا نهاد.

پ) آریوبرزن در اولین حمله‌ی اسکندر او و سپاهیان را شکست داد.

ت) آریوبرزن، در اولین حمله‌ی اسکندر، او و سپاهیان را وادار به عقب‌نشینی کرد.

ث) هنگام غروب، آریوبرزن، سپاه خود را تا بلندترین نقطه کوه پیش راند.

ج) اسکندر در حمله به ایران، به شهری که می‌رسید، آن را با خاک یکسان می‌کرد.

- ۵۳) در جاهای خالی، کلمه‌هایی بنویسید که درباره‌ی اسم قبل از خود توضیح دهند.
- باد تندی بر صحرا می‌وزید و خار و خاشاک را با خود به هر سو می‌برد. راه بچه شیر را و بی‌رمق کرده بود.
 - غذای مادرم را خورده بودم و توی رختخواب خوابیده بودم.
 - ته نهر پر از سنگریزه بود و لابه‌لای سنگریزه‌ها پر از ماهی‌های و بود.
 - پیرزن بود.

۵۴) با جابه‌جا کردن اجزای جمله، بیت‌های زیر را مانند نمونه؛ به زبان ساده بازگردانید.

شعر	باز می‌پیچید میان خانه‌ها	بوی اسفند و گلاب و بوی عود
بازگردانی	باز بوی اسفند و گلاب و بوی عود میان خانه‌ها می‌پیچید.	

شعر	می‌رسد فصل بهاری جاودان	فصلی از عطر و گل و شعر سرور
بازگردانی		

شعر	کاج همسایه گفت با نرمی:	دوستی را نمی‌برم از یاد
بازگردانی		

۵۵) در هر یک از جمله‌های زیر، واژه‌ی «چون» چه معنی دارد؟

- الف) مادران چون گل‌های باغ بهشتند. ← چون یعنی:
- ب) مسافرت را دوست دارم چون چیزهای جدید می‌آموزم. ←
- ج) دانه‌های شب‌نم چون مرواریدهای غلطان روی برگ‌ها نشسته بودند. ←
- د) چون صدای دریا آرامش بخش بود. ساعت‌ها کنار آن می‌نشست. ←

۵۶) با توجه به شعر درس، به پرسش‌های جدول زیر، پاسخ دهید.

- نام داستان:
- شخصیت‌های داستان:
- داستان در چه محلی اتفاق افتاده است؟
- داستان در چه زمانی رخ داده بود؟
- نظر شما درباره‌ی کاج همسایه چیست؟

۵۷) با حروف درهم ریخته‌ی هر ردیف، یک واژه بسازید.

ای ه ت ز ان	←	<input type="text"/>
گ ر ذ ن ا ر ه	←	<input type="text"/>
ح ل م ت	←	<input type="text"/>

۵۸) مفهوم حکایت حکمت با کدام ضرب‌المثل زیر تناسب دارد؟

- از هر دست بدهی از همان دست هم می‌گیری.
- هر که بامش بیش، برفش بیشتر.
- زبان سرخ، سر سبز می‌دهد بر باد.
- سواره، خبر از حال پیاده ندارد.
- قدر عافیت کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید.
- خواستن توانستن است.

۵۹) مفهوم کلی و پیام شعر کاجستان را بنویسید.

۶۰ جمله‌های زیر را با حروف (مثل، زیرا، اگر، چون، برای) کامل کنید.

پدرم سرو محکم و استوار است همین من با خیال راحت شب‌ها می‌خوابم. او ما را دوست داشت لبخندی به ما زد. ما دو دوست با هم صمیمی هستیم.

۶۱ نمودارهای زیر را کامل کنید.

قدرت تصمیم‌گیری ← □ + □ + □
پدیده‌ی ترسناک ← □ + □ + □
فضای باغ ← □ + □ + □

۶۲ باتوجه با متن درس، جاهای خالی را کامل کرده، واژه‌ی مورد نظر را بنویسید.

...عاقبت ← ...ریق ← ...رت ← ...عاقبت
...تصادف ← ...کی ← ...تصادف

۶۳ قصه‌ی «صدای سگ» را با دقت گوش دهید و سپس درباره‌ی پرسش‌های زیر، گفت‌وگو کنید.

- الف) داستان با چه جمله‌هایی آغاز شده بود؟
ب) این داستان در چه مکان‌هایی اتفاق افتاده است؟
پ) هنگام شکستن هیزم‌ها توسط هیزم‌شکن، مردی که به دنبال او بود، چه می‌گفت؟
ت) هیزم‌شکن چه تصویری درباره‌ی مرد بیکار داشت؟
ث) چرا مرد بیکار از هیزم‌شکن تقاضای مزد کرد؟
ج) چرا مرد بیکار، هیزم‌شکن را نزد قاضی برد؟
چ) قاضی پس از شنیدن سخنان آن مرد، از هیزم‌شکن خواست تا چه چیزی را به او بدهد؟
ح) پس از آنکه قاضی سگ‌ها را به زمین ریخت، مرد بیکار چه گفت؟
خ) قاضی در پاسخ به پرسش مرد بیکار، که چرا به جای سگ باید صدای سگ نصیب او شود چه گفت؟
د) محتوای این داستان، با کدام ضرب‌المثل، تناسب ندارد؟

- برو کار می‌کن، مگو چیست کار.
 مُزد آن گرفت جان بردار که کار کرد.
 از کوزه همان تراود که در اوست.
 نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود.

۶۴ برای کلمه‌های زیر، صفت مناسب بنویسید.

افراد: دل: دوست:
انسان: اسب: کلمات:

۶۵ جدول زیر را کامل کنید.

جمع با نشانه‌ی «ها»
جمع با نشانه‌ی «ان»
جمع مکسر

۶۶ برای هر واژه یک متضاد (مخالف) بنویسید.

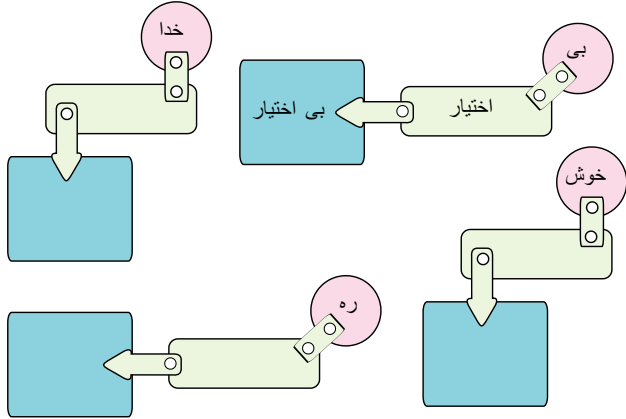
خوردن ≠ شجاع ≠ کاستن ≠
جدید ≠ امن ≠ آوردن ≠

۶۷ گام اول شجاعت چیست؟

۶۸ خوانش و فهم

الف) شاعر چه ویژگی‌هایی برای «سوار سبزپوش» بیان کرده است؟
ب) منظور شاعر از «فواره‌ی گنجشک‌ها» چیست؟

۶۹ مانند نمونه، باتوجه به متن درس، واژه‌ها را کامل کنید.

۷۰ این واژه‌ها را در جمله‌ها به کار ببرید.

«خوش نویس - مشغول تماشا - قاب‌های کوچک»

الف) من قیمت را می‌دانم.

ب) به کسی که خط می‌نویسد می‌گویند.

پ) من و پدر بزرگم و غرق تفکر در آن نوشته شدیم.

۷۱ زمان هر جمله را مشخص کنید.

الف) نام استاد امامی، جاودانه خواهد ماند. ()

ب) غرور، آفت هنر است. ()

پ) محمود ساعت‌ها نقش آهو را نقاشی کرد. ()

۷۲ غلط‌های املائی را در متن زیر بیابید و درست آن‌ها را بنویسید.

الف) سام به خاطر کار ناپسند خیش از خدای بزرگ پوزش تلبيد و خاست که فرزندش را به او باز گرداند.

ب) پدر مهر ببرید و بفکند خار جفا کرد بر کودک شیر خوار

۷۳ معنی کنایه‌های زیر را بنویسید.

الف) دهان به دهان گشتن:

ب) شیردل:

۷۴ معنی بیت‌های زیر را بنویسید.

الف) یکی کوه بود نامش البرزکوه

ب) به خورشید نزدیک و دور از گروه

ب) پدر مهر ببرید و بفکند خوار

جفا کرد بر کودک شیرخوار

۷۵ واژه‌های هم‌معنی را به هم وصل کنید.

○ بزرگان

○ شید

○ مانند

○ مهان

○ خورشید

○ خلق

○ دسته

○ برسان

○ پیدا

○ آشکار

○ آرزو

○ گروه

○ مردم

○ میل

۷۶ واژه‌های زیر را به ترتیب حروف الفبا شماره گذاری کنید.

بی‌صبرانه شجاعت دل قوی‌دل خوب تحسین هنرمند شادمان طراحی
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

۷۷) مانند نمونه، اصلی‌ترین بخش جمله را مشخص کنید.

بشد از جهان، یکسره ناامید»

«چو فرزند را دید، مویش سپید

- دانشمندان با تکیه بر لطف پروردگار و تلاش بسیار، ایران را به اوج عظمت و سربلندی رساندند.
- بخندند بر من، مهان جهان از این بچه در آشکار و نهان
- کتاب‌ها در قفسه‌های کتاب‌خانه خیلی منظم و خوش‌نما، چیده شده بودند.

۷۸) مفهوم حکایت بوعلی و بانگ گاو با کدام مثل تناسب دارد؟

- قدر عافیت، کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید.
- هر سخن جایی و هر نکته مکانی دارد.
- بخور بخواب، کار من است خدا نکه دار من است.
- بخور تا توانی به بازوی خویش
- عقل سالم در بدن سالم است.

۷۹) دیکته‌ی مورچه‌ای را کامل کنید.

نی... دلن...ین، ش...ر، هن... است...د، تحس...ن آمیز، ض...من، س...ا، هی...ان، مرا...ب، اف...ار

۸۰) دیکته‌ی موربان‌های را کامل کنید.

پر فرو...، چیر...ی، ا...ج، تأسی...، ت...قیر، بر...است، رص...خانه، نس...ه برداری، ه...ت، ج...ب، م...لان، زیر...انه

۸۱) برای واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید.

عظمت:

کریم:

فروغ:

خالص:

۸۲) درستی و نادرستی جمله‌های زیر را مشخص کنید.

- الف) بنیان‌گذار مدارس نظامیه خواجه نظام‌الملک توسی بود. درست نادرست
- ب) بزرگترین خدمت خواجه نصیر این بود که در دوره‌ی هلاکو به تربیت دانشمندان و نگهداری کتاب‌ها و آثار علمی توجه کرد. درست نادرست
- پ) حافظ جزو صدها دانشمندانی است که در مدارس نظامیه درس خواند. درست نادرست

۸۳) متن زیر را بخوانید و نشانه‌گذاری کنید.

مردی تخم عقابی پیدا کرد و آن را در لانه‌ی مرغی گذاشت...عقاب با بقیه‌ی جوجه‌ها از تخم بیرون آمد و با آن‌ها بزرگ شد... در تمام زندگیش او همان کارهایی را انجام داد که مرغ‌ها می‌کردند... برای پیدا کردن کرم و حشرات زمین را می‌کند و قدقد می‌کرد و گاهی هم با دست و پا زدن بسیار... کمی در هوا پرواز می‌کرد...

سال‌ها گذشت و عقاب پیر شد... روزی پرنده‌ی با عظمتی را بالای سرش بر فراز آسمان دید و با خود گفت... چه باشکوه... این همه زیبایی... این همه قدرت... پس از همسایه‌اش پرسید... این کیست... همسایه‌اش پاسخ داد... این عقاب است... سلطان پرندگان... او متعلق به آسمان است و ما زمینی هستیم...

۸۴) واژه‌ی میانی واژه‌های زیر را از متن درس پیدا کنید و بنویسید.

نویسنده	خواجه نصیرالدین توسی
شد	کتاب‌ها
فرو افتاد	صدای
آغاز	حرکتی
دانشمندان	برای

۸۵ از میان واژه‌های زیر، واژه‌هایی که با «دوست» ترکیب می‌شوند را پیدا کنید و بنویسید.

گرامی‌تر	مال	معاصره
وطن	کتاب	فروغ
پایداری	ناگاه	زر
	تسلیم	

- دوست: ← به کسی می‌گویند که
- دوست: ← به کسی می‌گویند که
- دوست: ← به کسی می‌گویند که
- دوست: ← به کسی می‌گویند که

۸۶ در متن درسی، جمله‌هایی را که واژه‌های زیر در آن‌ها به کار رفته، پیدا کرده و بنویسید.

- سردار شجاع:
- خاک وطن:
- شکوه خیره‌کننده:
- سپاه عظیم:

۸۷ املاء و واژه‌آموزی

الف) جدول زیر را با واژه‌های درسی، کامل کنید.

ف	غ	1		
	ق	2		
غ		3		
	غ	4		
		ق	5	
			غ	6

ب) یک‌بار از روی واژه‌های جدول بالا بنویسید.

۸۸ واژه‌آموزی:

میهن دوست: به کسی می‌گویند که میهن خود را دوست می‌دارد.

الف) ایران دوست:

ب) خدا دوست:

۸۹ نام کوچه‌ها و خیابان‌های محل زندگی شما، یادآور چه کسانی است؟

۹۰ دلیران سپاه ایران، وقتی خود را در محاصره‌ی سپاه اسکندر دیدند، چه کردند؟

۹۱ تاخت و تاز سهمگینی که از سوی باختر آغاز گشت، چه بود؟ دلیل آن را بیان کنید.

۹۲ در بیت زیر تشبیه را مشخص کنید.

«سنگ کوهت دُرّ و گوهر است
خاک دشتت بهتر از زر است»

۹۳ معنی بیت‌های زیر را بنویسید.

الف) مهر تو چون شد پیشه‌ام
دور از تو نیست اندیشه‌ام

ب) تا گردش جهان و دور آسمان پیاست
نور ایزدی همیشه رهنمای ماست

۹۴ بیت مربوط به هر مفهوم را بنویسید.

الف) باغ و بوستان ایران پر از گل است و در باغ‌هایش لاله و سنبل است.

ب) خاکش از طلا و نقره باارزش‌تر است.

۹۵) دیکته‌ی مورچه‌ای را کامل کنید.

صلب ... ، همب ... تگی، جا...دانه ، نا...زیر ، ت...ویل ، ف...رست، دلا...ر ، کشم...ش، م...اصر ، ج...ب ، رش...د ، ت...ویر ، ت...اشا، ر...شن ، م...هر

۹۶) از کدام یک از واژه‌های درسی، بیشتر خوشتان می‌آید؟

.....

۹۷) معنی عبارت‌های زیر را بنویسید.

الف) ای ایران غمت مرساد.

ب) جاویدان شکوه تو بود.

پ) راه ما راه حق، راه بهروزی است.

۹۸) درستی و نادرستی عبارت‌های زیر مشخص کنید.

الف) دانشمندان و شهدای علمی و فناوری هسته‌ای از نام‌آوران معاصر کشورمان هستند.

ب) بچه‌ها از پشت شیشه مشغول تماشا و خواندن نام کتاب‌ها بودند.

پ) آقای فرهنگ کتابی را پیشنهاد کرد که بچه‌ها را با بزرگ‌مردان دیروز و امروز آشنا می‌کرد.

ت) دلاوران امروزی فقط شامل دلاوران هشت سال دفاع مقدس می‌شود.

۹۹) نوع جمله‌های زیر را مشخص کنید.

«نجنیدم از سیل زور آزمای که ای تو که پیش تو جنیم ز جای»

۱۰۰) دو هم‌خانواده برای واژه‌های زیر بنویسید.

تحویل: جمع: حافظ: لطف: مسجد: صلح:

۱۰۱) حکایت زیر کی به دانایی چه کسی اشاره کرده است؟ از چه کتابی نوشته شده است؟

۱۰۲) جاهای خالی را با انتخاب کلمه‌ی مناسب کامل کنید.

الف) کلمه‌ی «بن» در واژه‌های کدوبن و خاربن به معنی است. (درخت، بوته)

ب) کلمه‌ی فلان در نوشته‌ها وقتی به کار می‌بریم که نمی‌خواهیم (از موضوعی سخن بگوییم، نام چیزی یا شخصی را ببریم).

پ) او را چنار گفت: «که امرو، ای کدو / با تو مرا هنوز، نه هنگام است»، (داوری، جنگ)

۱۰۳) معنی واژه‌های زیر را بنویسید.

بن:	حاصل کردن:	نرمی:	باز نیافت:
برتر:	پدید:	هنگام:	زر:

۱۰۴) در عبارت زیر غلط‌های املائی را مشخص کنید و درست آنها را بنویسید.

«مردی مغداری زر داشت، چون به کسی اتماد نداشت آن را برد و زیر درختی دفن کرد و بعد از مدتی آمد و زر تولید، اما نیافت. هاکم از همه طیبیان شهر پرسید، چه کسی را به فلان درخت راحتمایی کرده‌اید؟»

۱۰۵) معنی شعر «فردا که بر من و تو وزد باد مهرگان / آنگه شود پدید، که نامرد و مرد کیست؟» را بنویسید.

۱۰۶) از واژه‌های «هم، چون، اگر و سپس» استفاده کنید و جمله‌ها را کامل کنید.

الف) او خوشحال بود فردا پدر بزرگش به دیدنشان می‌آمد.

ب) چند سال گذشت، باز او سر حال‌تر از قبل شد.

پ) او لباس گرم پوشیده بود تا برف بارید سردش نشود.

ت) او ابتدا درس‌هایش را خواند به ترانه‌ی مورد علاقه‌اش گوش سپرد.

۱۰۷) غلط‌های املائی را در متن زیر بیاید.

همه‌ی مردم به گل‌ها و گیاهان علاقه‌ی زیادی داشتند و گل‌دان‌هایشان را با خاک خوب و مناصب پر می‌کردند. روزها گذشت اما هیچ جوانه‌ی از گل‌دان پینک نروید.

۱۰۸) به واژه‌های «گل، خدا، دین، قوی، شاخه، دل». کلمات مناسب اضافه کنید و واژه‌های جدید بسازید.

۱۰۹) برای جمله‌های زیر ضمیر مناسب (من، تو، او، ما، شما، آنها) بنویسید.

الف) و دخترم به دانشکده‌ی پرستاری رفتیم.

ب) به دیدار مادر بزرگمان رفتند.

پ) جنگل‌های سرسبز گیلان را دوست داری.

ت) به پرندگان در زمستان غذا می‌دهیم.

۱۱۰) درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

الف) در داستان «چنار و کدوبن» کدو تکبر و غرور داشت. درست. نادرست

ب) چنار به کدو گفت: الان زمان قضاوت بین من و تو است. درست. نادرست

پ) کدو بیست روز از چنار کوچکتر بود. درست. نادرست

ت) چنار اندکی بیشتر از دویست سال داشت. درست. نادرست

۱۱۱) املاء و دانش زبانی

جدول زیر را کامل کنید.

جمله‌ی کوتاه	جمله‌ی گسترش یافته
.....	سام، جوانی زورمند را با قامتی بلند و مویی سپید، دید.
حیاط قصر پر از گل بود.
.....	در دشتی بزرگ، پروانه‌ای با بال‌های زیبا و خوش آب و رنگ زندگی می‌کرد.

۱۱۲) از نام‌آوران دیروز چه کسانی را می‌شناسید؟

۱۱۳) مانند نمونه کامل کنید.

خارِبُن	یعنی ←	ریشه یا بوته‌ی خار
بیدبن	یعنی ←
.....	یعنی ←

۱۱۴) با توجه به متن، جمله‌ها را به ترتیب رویدادها شماره‌گذاری کنید.

الف) روزی امپراتور، دانه‌های مخصوصی را برای کاشتن و پرورش دادن زیباترین گل به بچه‌ها داد.

ب) امپراتور، شجاعت و راست‌گویی پینگ را تحسین کرد.

پ) امپراتور می‌خواست جانشینی برای خود انتخاب کند.

ت) همه‌ی بچه‌ها به جز پینگ، با گلدان‌های زیبا در قصر جمع شدند.

ث) همه‌ی مردم چین به گل‌ها و گیاهان علاقه‌ی زیادی داشتند.

۱۱۵) در جمله‌های زیر نهاد و گزاره را مشخص کنید.

الف) پس از چند روز، طیب بزرگان شهر را نزد خود فرا خواند.

ب) ز نادان بنالد دل سنگ و کوه

پ) محمد پسر زکریا در ابتدای جوانی پدرش را از دست داده بود.

۱۱۶) شکل درست غلط‌های املائی زیر را بنویسید.

«شما هم ای فرزندان به مقدار دانش و فحم خود، بکوشید خیش را به نیکویی بشناسانید. زیرا، دانه حنگامی که در پردی خاک نهان است، هیچ‌کس در پروردن آن تلاش نکند، چون سر از خاک برآورد و روی زمین را آراست.»

۱۱۷ جاهای خالی را پر کنید.

الف) شیر و گاو نام باب دوم کتاب است.

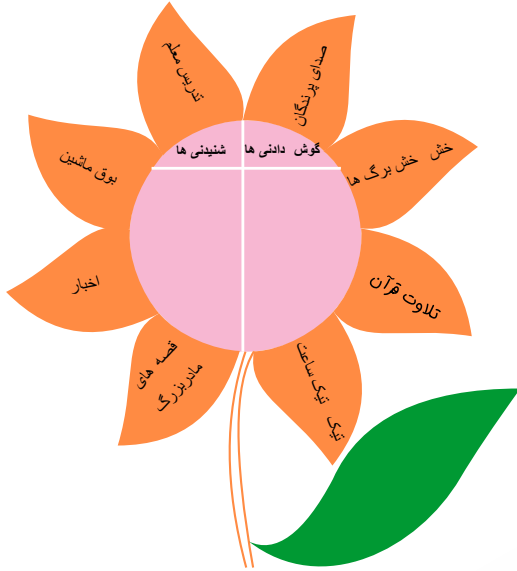
ب) داستان بازرگان و پسران از باب کتاب بازنویسی شده است.

پ) در دقت و توجه لازم نیست اما در گوش دادن دقت و لازم است.

ت) دادند و گوش و یک زبانت ز آغاز / یعنی که دو و بیش مگوی

۱۱۸ الف) از بین واژه‌های داخل گلبرگ، گوش‌دادنی‌ها و شنیدنی‌ها را جدا کنید و در مرکز گل بنویسید. ب) یکی از گوش‌دادنی‌ها را به دلخواه

انتخاب کنید و درباره‌ی آن توضیح دهید.

۱۱۹ الف) با توجه به متن درس، جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید.

ای فرزندان بکشید به هنر و فضیلت، که انسان ثروتمند و اگرچه گمنام باشد و دشمن بسیار داشته باشد، به سبب

و هنر در میان مردم، شناخته می‌شود، چنان که آتش را هر چه تلاش کنند کم شود؛ باز هم می‌گردد.

ب) از میان واژه‌هایی که نوشید سه تا را به دلخواه انتخاب کنید و در یک جمله به کار ببرید.

۱۲۰ دور واژه‌هایی که «تر» می‌توانیم به آن‌ها اضافه کنیم خط بکشید.

«موفق، خردمند، اندیشه، ناهید، پیر، کهن، پزشک، دانش»

۱۲۱ کلمه‌های به هم ریخته را مرتب کنید و یک جمله بسازید.

الف) خود - نزد - شهر - فرا خواند - بزرگان - طیب - را

ب) موفقیت - عزیزمان - من و تو - تلاش - می‌کنیم - اکنون - برای - میهن

۱۲۲ برای واژه‌های زیر پسوند مناسب به کار ببرید.

الف) دانش + ← آموز + ←

پ) زر + ← خرد + ←

۱۲۳ حروف به هم ریخته را مرتب کنید و واژه‌ی جدید بسازید.

الف) ر، ض، ح، ا، () (ب) ش، ه، م، و، ر، ()

پ) ن، ه، ک، () (ت) م، ا، گ، ب، ر، ه، ()

۱۲۴ جدول زیر را با واژه‌های مناسبی از زیر کامل کنید.

«وسیع، شعر، لطیف، بزرگ، داروخانه، کارگاه، کتاب، جوان، پدر، زکریا»

اسم	صفت

۱۲۵ واژه‌های هم‌خانواده را جدا کنید و کنار هم بنویسید.

«نقطه، مفسد، نقاط، فاسد، عدل، عدالت، فساد، معدّل، قسمت، تقسیم، مقسوم»

۱۲۶ نشانه‌های پایانی هر جمله را بگذارید.

الف) دخترم، فردا به کلاس والیبال می‌رویم

ب) پدرم، تاج سرم هستی

پ) چه پزشک دانا و آگاهی

ت) دنبال چه می‌گردی

۱۲۷ شکل درست واژه‌های املايي که غلط نوشته شده‌اند را بنویسید.

یک روز هنگام غروب که خورشید، نورش را پشت کوه‌ها پنهان می‌کرد، پروانه‌ها دور هم جمع شدند. آن‌ها درباری قرور و خودبینی پروانه با برکه سحبت کردند و از او خاستند تا کاری کند که پروانه، دیگر نتواند خودش را در آب برکه تماشا کند.

۱۲۸ هم‌خانواده‌ی واژه‌های زیر را بنویسید.

الف) عقل ، ، ، حاصل ، ،

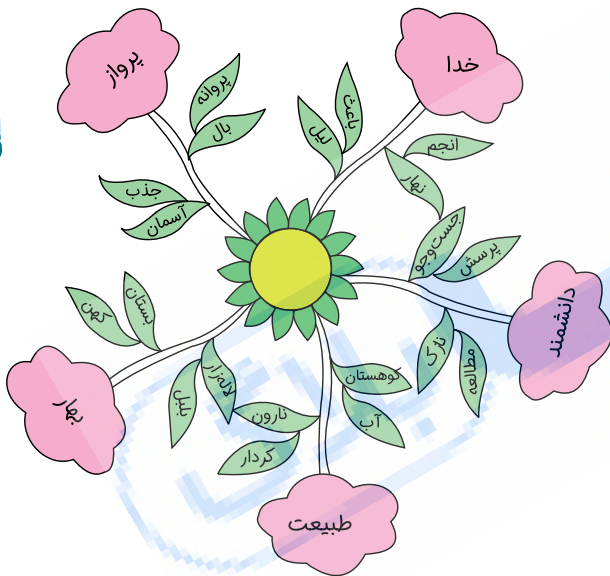
پ) حسن ، ، ، کشف ، ،

۱۲۹ برای هر کلمه سه کلمه‌ی هم‌آهنگ بنویسید.

الف) شاعر ، ، (ب) شاخه ، ،

پ) تابستان ، ، (ت) درخت ، ،

۱۳۰ در هر گروه، یک واژه با بقیه فرق دارد. دور آن را خط بکشید.

۱۳۱ شعر «رقص باد، خنده‌ی گل» را به صورت داستان بنویسید.

۱۳۲ حکایت درخت گردکان، با مفهوم کدام یک از مثل‌های زیر ارتباط دارد؟

- دست بالای دست بسیار است.
- سحر خیز باش تا کامروا باشی.
- مرغ همسایه، غاز است.
- ماهی را هر وقت از آب بگیری تازه است.
- جوجه‌ها را آخر پاییز می‌شمارند.
- عقلش به چشمش است.

۱۳۳ بیت «بحر آفرید و برّ و درختان و آدمی / خورشید و ماه و انجم و لیل و نهار کرد»، را به زبان ساده بیان کنید.

۱۳۴ در بیت «ابر آب داد، بیخ درختان مرده را / شاخ برهنه، پیرهن نوبهار کرد» شاعر از چه فصل‌هایی سخن گفته است؟

۱۳۵ شش واژه‌ی مخالف یا متضاد بنویسید و آن‌ها را دو به دو در یک جمله به کار ببرید.

واژه‌ها	جمله
خوب	انسان خود به بدی‌ها پشت می‌کند.
مرد	یک مرد در زندگی منت نامرد را نمی‌کشد.
زیبا	انسان زیبا، زشتی‌ها را با لبخند به خوبی تبدیل می‌کند.
باسواد	جمعیت باسواد روستاها خیلی بیشتر از بی‌سوادها است.
کوتاه	قله‌ کوه‌های کوتاه و بلند پوشیده از برف است.
سیاه	روزگار بعد از هر سیاهی، سفیدی را به همراه می‌آورد.

۱۳۶ درک و دریافت:

الف) باتوجه به درس راز گل سرخ، بگویید پروانه چه ویژگی‌هایی داشت؟ آیا کار او را می‌پسندید؟ چرا؟

ب) به نظر شما چرا پروانه دیگر خود را در برکه تماشا نکرد و بال‌هایش را به نمایش نگذاشت؟

پ) چه چیزهایی باعث زیبایی و شادابی گل سرخ بودند؟ به ترتیب بیان کنید.

۱۳۷ درستی و نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف) بیمارستان نزدیک خانه‌ی طیب بزرگ شهر ساخته شد.

ب) پس از جمع‌آوری گوشت‌ها، طیب متوجه شد که تمامی گوشت‌ها خشکیده و فاسد شده‌اند.

پ) هوشمندی طیب باعث شد تا مشکل آن شهر حل شود.

ت) طیب گوشت‌ها را برای شناسایی محل مناسبی جهت بیمارستان می‌خواست.

ث) محمد تا چیزی را نمی‌فهمید، به سادگی از آن دست نمی‌کشید.

۱۳۸ درستی و نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف) پرچم هر کشور نشانه‌ی استقلال آن کشور است.

ب) جمله‌ی «پاینده مانی و جاودان» در سرود، دعا و نیایش برای ملت و کشورمان است.

پ) در مسابقات ورزشی، سرود ملی کشور برنده، نواخته می‌شود.

۱۳۹ خوانش و فهم

الف) در متن شعر، «خاک ایران» به چه چیزهایی تشبیه شده است؟

ب) کدام بند شعر، قشنگ‌تر از بقیه بود؟ چرا؟

۱۴۰ درک مطلب

الف) منظور از جمله‌ی زیر چیست؟

«جامعه برای حفظ خود به شمشیر، قلم و دینار نیازمند است.»

ب) چرا هلاکوخان به علم خواجه نصیر نیازمند بود؟

پ) کارهای مشترک خواجه نظام‌الملک و خواجه نصیر توسی چه بودند؟

ت) پیش‌بینی حوادث چه کمکی می‌تواند به ما بکند؟

ث) مدارس نظامیه چه نوع مدرسه‌ای بودند و چگونه اداره می‌شدند؟

۱۴۱ درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف) محمود با شعرهای دلنشین حافظ و مولانا پرورش می‌یافت.

ب تابلوی «عصر عاشورا» اثر استاد فرشچیان است.

پ پدر محمود دریافت که پسرش استعدادی فوق‌العاده دارد.

۱۴۲ املاء و واژه‌آموزی

الف باتوجه به متن درس، جاهای خالی را پر کنید.

استاد با نگاهی ، هنرمندی او را می‌دید و می‌کرد، اما بود که به جان شاگردش نیفتد. سال‌ها بعد محمود فرشچیان، استادی هنرمند و در نقاشی شد و شهرت جهانی یافت.

ب متن درس را با دقت بخوانید، واژه‌هایی را که از دو کلمه یا بیشتر تشکیل شده‌اند را بنویسید.

۱۴۳ متن زیر را با دقت بخوانید.

روزی روزگاری مردی زندگی می‌کرد که دروغگو بود. او هر جا می‌رفت دروغ می‌گفت. همیشه دوستان و نزدیکانش به او می‌گفتند که دست از این کار ناپسند بردارد؛ ولی او در جواب می‌گفت: «کی گفته که من دروغ می‌گویم؟ من راستگوترین آدم دنیا هستم!» روزی در یک مهمانی که مرد دروغگو هم مهمان بود، چند دوست کنار هم نشسته بودند و از هر دردی می‌گفتند و می‌شنیدند. یکی از آن میان گفت: «چند روز است که در بازار شهر زعفران زیاد و ارزان شده، هر کس زعفران نیاز دارد، بهترین وقت خرید آن است!» مرد دروغگو ناگهان گفت: «در بازار که زعفران نیست. یک مثقال هم پیدا نمی‌شود!» مرد زعفران فروش گفت: «مگر می‌شود؟ کار من زعفران فروشی است». مرد دروغگو با تمسخر گفت: «شاید آنچه تو می‌فروشی زردچوبه است. نه زعفران!» زعفران فروش با ناراحتی گفت: «می‌خواهی بگویی من دروغگویم؟ من دیگر اینجا نمی‌مانم». صاحب‌خانه زعفران فروش را آرام کرد. یک‌دفعه شخصی از میان جمع گفت: «من که می‌گویم هیچ‌کس در این جمع دروغ‌گو نیست. چون آدم دروغگو ته کلاهش سوراخی دارد!» مرد دروغگو تا این حرف را شنید، کلاهش را از سر برداشت و مشغول نگاه کردن به آن شد. همه گرم نگاه کردن و خندیدن به او شدند. مرد دروغگو کلاه را بر سر گذاشت، درحالی که از خجالت رنگ به رو نداشت.

باتوجه به متن به سؤالات زیر پاسخ دهید.

الف چرا مرد دروغگو گفت در بازار زعفران نیست؟

ب چرا شخصی از میان جمع گفت که هیچ‌کس در این جمع دروغگو نیست، چون آدم دروغگو ته کلاهش سوراخ دارد؟

پ چرا مرد دروغگو به سرعت کلاه را از سر برداشت و مشغول نگاه کردن به آن شد؟

ت چرا در پایان، مرد دروغگو خجالت کشید؟

۱۴۴ درستی و نادرستی عبارات زیر را تعیین کنید.

الف امید از تمیز کردن قاب‌ها بسیار لذت می‌برد.

ب صبح یکی از روزها رهگذری پشت شیشه‌ی مغازه ایستاد.

پ مرد خوش‌نویس تابلویی به مغازه‌ی پدربزرگ هدیه کرد.

۱۴۵ درک مطلب

الف منظور مرد از «دگان شما چیزی کم دارد» چه بود؟

ب چرا پدربزرگ و امید متوجه رفتن مرد از مغازه نشدند؟

پ چرا امید فکر می‌کرد هیچ‌جا دیدنی‌تر و زیباتر از دگان پدربزرگ نیست؟

۱۴۶ درک مطلب

الف دو نمونه از ترس‌های پسندیده را بیان کنید.

ب شجاع به چه کسی می‌گویند؟

پ مردم روزگار ما به چه شجاعتی نیاز دارند؟ چرا؟

ت گام اول به سمت شجاعت چیست؟

۱۴۷ درست و نادرست

الف باد وقتی دید که ریشه‌های کاج از خاک بیرون هستند، آرام شد.

ب دو کاج، سال‌های سال باهم دوست بودند.

پ در یک روز پاییزی باد شدیدی وزید.

۱۴۸ درک و دریافت

الف کدام مَثَل با محتوای داستان زیر آسمان بزرگ، هم‌خوانی دارد؟

الف) هرکسی را بهر کاری ساختند.

ب) هر که بامش بیش، برفش بیشتر.

پ) نابرده رنج، گنج میسر نمی‌شود.

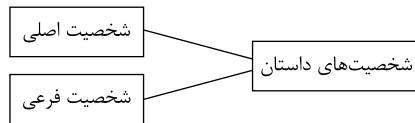
ت) درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری، چرخ نیلوفری را

ث) پیری و معرکه گیری.

ب به نظر شما ثروت پدر بزرگ چه بود؟

پ منظور حصار از اینکه گفت: «راز زندگی فقط یک چیز نیست» چه بود؟

ت شخصیت‌های داستان را براساس شکل زیر بیان کنید:

۱۴۹ درستی و نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید.

الف) حسین با شنیدن پاسخ‌های ساده، آرام می‌شد.

ب) طیب می‌کوشید با پاسخ‌های ساده و کودکانه او را آرام کند.

پ) تلاش حسین، حتی در زمان بیماری مادر هم، چشمگیر بود.

۱۵۰ درک مطلب

الف) دو راه دستیابی به شناخت و آگاهی، کدام است؟

ب) شما چه شباهتی بین خود و حسین (ابن سینا) می‌بینید؟

پ) علت حیرت طیب در برابر پرسش‌های حسین چه بود؟

ت) این درس چه پیامی دارد؟

پاسخنامه تشریحی

۱

پاسخ:

کوتاه \neq بلند

تاریک \neq روشن

گرما \neq سرما

۲

ای دشمن، ار تو سنگ خارهای من آهنم جان من فدای خاک پاک میهنم

جمله ۱ / جمله ۲ / جمله ۳ / جمله ۴

۳

سرود ملی و پرچم و زبان ملی و رسمی

۴

فضل، پیشه، نسیم، عنبر، موزون، اعلام، ضامن، خاره، سنبل، نسیم، مهرت، بستانش، گوهر، پاینده

۵

الف) غروب ب) دیروز

۶

در حالی، نگاهم، تصویر، همت، جامعه

۷

محو، فصل، برخاستم، معاصر

۸

الف) پدرم در کوهستان پر برف زندگی می‌کند.

ب) درختان در ظلمت لیل چون کوه‌های سر به فلک کشیده‌اند.

پ) برکه با کمک نسیم ملایمی که می‌وزید تکان می‌خورد.

ت) قصه‌ی زندگی ما پر از ستایش پروردگار است.

۹

شاخسار، نوبهار / هزار، شمار / طبیعت، معرفت / بخشیده، روییده / توانا، بینا / مهشید، بخشید

۱۰

زمین پر حاصل، دوست صمیمی، کبوتر زیبا، تپه‌ی سرسبز، دفتر سفید، خیابان وسیع، درخت پر میوه

۱۱

چمنزار، شاخسار، نگارستان

۱۲

پاسخ:

کهن \neq جدید

لطیف \neq سخت

بیم \neq ایمن

دوست \neq دشمن

۱۳

می‌نگارد: می‌نویسد / سرشار: مملو / تالاب: آبگیر / مونس: همدم / هستی: وجود / درنگ: توقف / بیم: ترس

۱۴

الف) ساخت، نواخت ب) غمخوارگان، بیچارگان

۱۵

عظیم، سلطه، علف‌های، مخملی، مرخصی، ظالم

۱۶

بکوش اندر بهار زندگانی ⇐ اندر بهار زندگانی بکوش
 بخور در سفره‌ی ما، هر چه خواهی ⇐ در سفره‌ی ما، هر چه خواهی بخور

جسم تجسم مجسم اجسام	تدبیر مدبر تدابیر	عقل معقول	قناعت قانع
------------------------------	-------------------------	--------------	---------------

۲۶

۲۷

ح	ه
رحمت	راه

غ	ق
فارغ	قصر

ز	ذ
وزن	رهگذران

س	ص
سلیمان	صد

۲۸ گزینهِ «ه» درست است؛ زیرا جوان با راست گویی توانست جان خود را نجات دهد.

۲۹ یعنی در هر جا که باشیم می‌توانیم با درست دیدن، گوش دادن و اندیشیدن مسئله‌ای برای یادگیری پیدا کنیم.

۳۰ همیشه باید پرسشگر باشیم و با پرسش‌های خود راه ورود به سرزمین‌های ناشناخته‌ی علم و دانش را کشف کنیم.

۳۱ پدر و مادر و آموزگار مکتبش که شوق آموختن را در او به وجود آورده بودند.

۳۲ در مکتب‌خانه‌های قدیمی تنها یک کلاس بود و تمام علوم خلاصه می‌شد در قرآن، احادیث، فارسی و اشعار شاعران که شاگردان آنها را می‌خواندند و می‌آموختند؛ اما در مدارس کنونی،

کلاس‌های بسیاری وجود دارد و دروس مختلفی در پایه‌های متفاوت آموزشی داده می‌شود.

۳۳ یعنی هیچ‌کس به تنهایی قادر نیست به تمام دانش‌ها و علوم هستی پی ببرد و انسان‌ها برای زندگی بهتر همواره به علم و دانایی همدیگر نیازمند هستند.

۳۴ با نظر مور؛ زیرا انسانی که از حاصل دست‌رنج خود استفاده می‌کند و زیر بار مَت کسی نیست، آزاده است. انسان کوشا همواره با سربلندی زندگی می‌کند.

۳۵ زمانی که جوان هستیم و نیروی جوانی داریم.

۳۶ چون دوست داشت از دست‌رنج خود استفاده کند و زیر مَت دیگران نباشد.

۳۷ حمل یک پای ملخ به سختی و زحمت بسیار

۳۸ از لگدکوب شدن به‌وسیله‌ی رهگذران

۳۹ درست

۴۰ نادرست

۴۱ (الف) برو کارگر باش و امیدوار که از یاس جز مرگ ناید به بار
 امری (۱) امری (۲) امری-امیدوار باش (۳) خیری (۴)

(ب) گران سنگ تیره دل سخت ز دش سیلی و گفت دور ای پسر
 خیری (۱) خیری (۲) امری (۳) منادا (۴)

۴۲ (الف) سنگ (ب) رود (پ) دریا (ت) هواخوری

۴۳

الف) نجنیدم از سیل زور آزمای که ای تو، که پیش تو جنم ز جای؟

ب) برو کارگر باش و امیدوار که از یاس جز مرگ، ناید به بار

پ) بسی کند و کاوید و کوشش نمود کزان سنگ خارا رهی برگشود

۴۴ (الف) چشمه از پاسخ سنگ ناامید نشد. به کندن سنگ ادامه داد و پافشاری کرد

(ب) اگر در کارها تو پایدار باشی، تمام کارهای دشوار پیش تو آسان می‌شود.

۴۵ (الف) نگریست، نمی‌دانست، می‌گوید.

(ب) داشته باشی، می‌شود.

۴۶ کوشش، پشتکار، لطف، آسوده

۴۷ (الف) قدرتمند (ب) پافشاری (پ) مبتلا

۴۸ (الف) بالای (ب) بانگ (پ) بغلتانند.

۴۹ (الف) شب فرا رسیده بود.

(ب) باد، پرچم انگلیسی را تکان می‌داد.

۵۰ در این هنگام، یکی از اسیران جنگی، راهی را نشان داد و سپاه آریو برزن را محاصره کرد. آریو برزن با سپاهان اندکش، بی‌باکانه به سپاه عظیم دشمن یورش کرد و آن قدر مقاومت کردند که همگی کشته شدند.

۵۱ فرمان داد سنگ‌های بزرگ را از بالای کوه به پایین بریزند. (بغلتانند)

۵۲ الف) نادرست

ب) درست

پ) درست

ت) درست

ث) نادرست

ج) درست

۵۳ - باد تندی بر صحرا می‌وزید و خار و خاشاک را با خود به هر سو می‌برد. راه طولانی بچه شیر را خسته و بی‌رمق کرده بود.

- غذای خوشمزه مادرم را خورده بودم و توی رختخواب گرم و نرم خوابیده بودم.

- ته نهر پر از سنگریزه بود و لابه‌لای سنگریزه‌ها پر از ماهی‌های قرمز و کوچولو و بانمک بود.

- پیرزن مهربان بود.

۵۴ پاسخ:

شعر	باز می‌پیچید میان خانه‌ها	بوی اسفند و گلاب و بوی عود
بازگردانی	باز بوی اسفند و گلاب و بوی عود میان خانه‌ها می‌پیچید.	

شعر	می‌رسد فصل بهاری جاودان	فصلی از عطر و گل و شعر سرور
بازگردانی	فصل بهاری جاودان، فصل عطر، گل، شعر و سرود می‌رسد.	

شعر	کاج همسایه گفت با نرمی:	دوستی را نمی‌برم از یاد
بازگردانی	کاج همسایه با مهربانی گفت: دوستی را از یاد نمی‌برم.	

۵۵ الف - چون یعنی: مانند، شبیه

ب - زیرا، برای اینکه

ج - مانند، شبیه

۵۶

نام داستان: کاجستان

شخصیت‌های داستان: دو کاج، باد و باران

داستان در چه محلی اتفاق افتاده است؟ در نزدیکی یک روستا

داستان در چه زمانی رخ داده بود؟ در فصل پاییز

نظر شما درباره‌ی کاج همسایه چیست؟ وظیفه‌ی دوستی را به جا آورد و تلاش کرد در غم و شادی دوستش شریک باشد.

۵۷ ا ی ه ت ز ان ← تازهانه

گ ر ذ ن ا ر ه ← رهگذران

ح ل م ت ← تحمل

۵۸ قدر عافیت کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید.

۵۹ شعر کاجستان به ما یادآوری می‌کند که ما با مهربانی می‌توانیم به تمام جهان هستی لبخند بزنیم. شاد باشیم. کمک به هم‌نوع در هر شرایطی خوب است و هنگام وقوع اتفاق و حادثه باید به هم کمک کنیم.

۶۰ پدرم مثل سرو محکم و استوار است برای همین من با خیال راحت شب‌ها می‌خوابم. او چون ما را دوست داشت لبخندی به ما زد.

ما مثل دو دوست با هم صمیمی هستیم.

۶۱ قدرت تصمیم‌گیری = قدرت + - + تصمیم‌گیری

پدیده‌ی ترسناک = پدیده + ی + ترسناک

فضای باغ = فضا + ی + باغ

۶۲

حریق ← مهارت ← عاقبت

تصادف ← خطرناک ← حوادث

۶۳ الف) یکی بود یکی نبود؛ غیر از خدا هیچ کس نبود. سال‌ها پیش...

ب) جنگل، بازار، محکمه‌ی قاضی

پ) هر بار که مرد هیزم‌شکن ضربه‌ای می‌زد، مرد بیکار می‌گفت: دآه!

ت) ابتدا او فکر می‌کرد او دیوانه است.

ث) زیرا او با آه گفتن، خود را در کار هیزم‌شکن شریک می‌دانست.

ج) تا نزد قاضی از او شکایت کند که نیمی از سکه‌ها را به او نداده است؛ زیرا او خود را شریک هیزم‌شکن می‌دانست.

چ) قاضی از هیزم شکن خواست تا سگه‌هایی را که بابت شکستن هیزم گرفته بود به او بدهد.
 ح) قاضی گفت: صدای سگه‌ها برای تو است بردار، مرد بیکار گفت: یعنی چه؟ مگر صدا را هم می‌توان به عنوان مزد برداشت جناب قاضی؟!
 خ) قاضی گفت: کسی که برای هیزم شکستن تنها می‌گوید آه، مزدش می‌شود صدای سگه ... برو با صدای سگه‌ها هرچه می‌خواهی بخر. شاد باش!
 د) از کوزه همان برون تراود که در اوست.

۶۴) افراد خوب، دل پاک، دوست قدیمی، کلمات زیبا، انسان با شرف، اسب دلکش

۶۵)

انسان‌ها، خوبی‌ها، درخت‌ها، حیوان‌ها، برگ‌ها، سروها	جمع با نشانه‌ی «ها»
درختان، خوبان، مسلمانان، دوستان، نگاهبانان	جمع با نشانه‌ی «ان»
مساجد، مدارس، جداول، علماء، اطباء، کتب، دروس	جمع مکسر

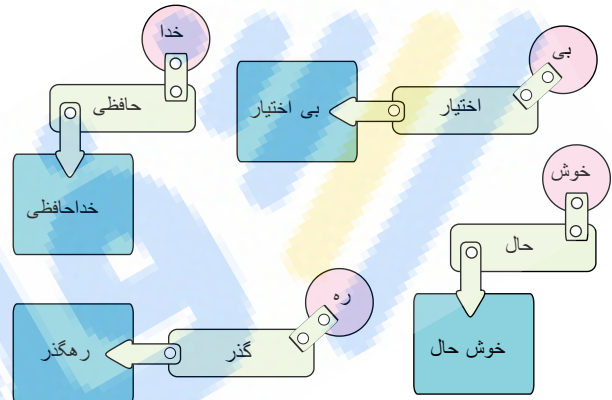
۶۶)

خوردن ≠ نخوردن	شجاع ≠ ترسو	کاستن ≠ افزودن
جدید ≠ کهنه	امن ≠ ناامن	آوردن ≠ بردن

۶۷) خنده بر ترس‌های دروغین

۶۸) الف) منظور شاعر از سوار سبزپوش حضرت مهدی (عج) است که لباسی از عطر نرگس به تن دارد و شالی از پروانه‌های قشنگ بر دوش انداخته است.

ب) منظور شاعر دسته‌های گنجشک‌هاست که مانند فواره به بالا و پایین پرواز می‌کنند.

۶۹)

۷۰) الف) قاب‌های کوچک (ب) خوش‌نویس (پ) مشغول تماشای

۷۱) الف) خواهد ماند - آینده (ب) است - حال (پ) نقاشی کرد - گذشته

۷۲) الف) خویش، طلبید، خواست (ب) پدر مهر ببرید و بفکند خوار

۷۳) الف) خبر به همه رسیدن (همه جا پخش شدن)

ب) بی‌باک و شجاع

۷۴) الف) کوهی به نام البرز بود که به خورشید نزدیک بود و از محل زندگی مردم دور بود.

ب) پدر محبت‌پداری را نادیده گرفت و فرزندش را با پستی رها کرد.

۷۵) شید: خورشید - مهان: بزرگان - خلق: مردم - برسان: مانند - آشکار: پیدا - گروه: دسته - میل: آرزو

۷۶) بی‌صبرانه شجاعت دل قوی‌دل خوب تحسین هنرمند شادمان طراحی

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

۷۷) • دانشمندان با تکیه بر لطف پروردگار و تلاش بسیار، ایران را به اوج عظمت و سربلندی رساندند.

• بخندند بر من، مهان جهان از این بچه در آشکار و نهان

• کتاب‌ها در قفسه‌های کتاب‌خانه خیلی منظم و خوش‌نما، چیده شده بودند.

۷۸) عقل سالم در بدن سالم است.

۷۹) نیک، دلنشین، شعر، هنر، استاد، تحسین‌آمیز، ضامن، سرا، هیجان، مراقب، افکار

۸۰) پرفروغ، چیرگی، اوج، تأسیس، تحقیق، برخاست، رصدخانه، نسخه‌برداری، همت، جذب، مغولان، زیرکانه

۸۱) کریم: اکرام، کرامت خالص: مخلص، خلوص

عظمت: اعظم، عظیم فروغ: فروغی، پرفروغ

۸۲) الف) درست (ب) درست (پ) نادرست (سعدی در مدارس نظامیه درس خوانده است.)

۸۳) مردی تخم عقابی پیدا کرد و آن را در لانه‌ی مرغی گذاشت. عقاب با بقیه‌ی جوجه‌ها از تخم بیرون آمد و با آن‌ها بزرگ شد. در تمام زندگیش او همان کارهایی را انجام داد که مرغ‌ها می‌کردند. برای پیدا کردن کرم و حشرات زمین را می‌کند و قدق می‌کند و گاهی هم با دست و پا زدن بسیار، کمی در هوا پرواز می‌کرد.

سال‌ها گذشت و عقاب پیر شد. روزی پرنده‌ی با عظمتی را بالای سرش بر فراز آسمان دید و با خود گفت: «چه باشکوه! این همه زیبایی، این همه قدرت! پس از همسایه‌اش پرسید: «این کیست؟ همسایه‌اش پاسخ داد: «این عقاب است، سلطان پرنده‌گان، او متعلق به آسمان است و ما زمینی هستیم.»

نویسنده	ریاضی‌دان	خواجه نصیرالدین توسی
شد	مشغول	کتاب‌ها
فرو افتاد	مهیب	صدای
آغاز	زیرکانه	حرکتی
دانشمندان	جذب	برای

- ۸۵ مال دوست: ← به کسی می‌گویند که مال و ثروت را دوست دارد.
- وطن دوست: ← به کسی می‌گویند که وطن خود را دوست دارد.
- کتاب دوست: ← به کسی می‌گویند که کتاب را دوست دارد.
- زر دوست: ← به کسی می‌گویند که زر را دوست دارد.

۸۶ سردار شجاع: ایران، میهن عزیز و دوست‌داشتنی، در دوران ما نیز هزاران سرباز و سردار شجاع به خود دیده است. خاک وطن: آیا باید تسلیم شد و چیرگی دشمن را بر خانمان دید و خواری و خفت را به جان خرید یا جنگید و خاک وطن را از خون خود گلگون کرد؟ شکوه خیره‌کننده: تخت جمشید با عظمت و شکوه خیره‌کننده، مرکز فرمانروایی این سرزمین پهناور بود. سپاه عظیم: آریوبرزن با شمار اندکی از سپاهیان خود به سپاه عظیم دشمن یورش برد.

۸۷ الف

ق	ر	غ	1
ت	و	ق	2
غ	و	ر	3
م	1	غ	4
ت	م	و	5
د	ن	ا	6

ب

فروغ	قوت	غرق
غلتانند	مقاومت	پیغام

۸۸ الف ایران دوست: به کسی می‌گویند که ایران را دوست می‌دارد.

ب خدا دوست: به کسی می‌گویند که خدا را دوست می‌دارد.

۸۹ شهیدانی که در هشت سال دفاع مقدس جنگیدند و از کشور عزیزمان، ایران دفاع کردند.

۹۰ آنان جنگیدند و جان خود را در راه دفاع از میهن از دست دادند.

۹۱ حمله‌ی اسکندر به ایران بود، او می‌خواست کشور ایران را اشغال کند.

۹۲ سنگ کوه را به درّ و گوهر تشبیه کرده است.

۹۳ الف وقتی مهر و محبت تو کار من شد، پس فکر من از تو دور نیست

ب تا زمانی که دنیا وجود دارد و گردش زمانه پایدار است نور و الطاف خدایی همیشه راهنما و هدایت‌کننده است.

۹۴

الف همه بوستانش سراسر گل است

ب به باغ اندرون لاله و سنبل است

ب خوشا مرز ایران عنبر نسیم

ب که خاکش گرمی‌تر از زر و سیم

۹۵ صلح، همبستگی، جاودانه، ناگزیر، تحویل، فهرست، دلاور، کشمکش، معاصر، جلب، رشید، تصویر، تماشا، روشن، ماهر

۹۶ به عهده‌ی دانش‌آموز

۹۷ الف ای ایران به تو غمی نرسد.

ب شکوه و عظمت تو همیشگی باشد.

ب راه ما راه حقیقت و راه نیکبختی است.

۹۸ الف درست ب درست پ درست

ت نادرست - دلاوران امروزی شامل دلاوران هشت سال دفاع مقدس تا دانشمندان و شهدای علمی و فناوری هسته‌ای است.

۹۹ نجیبم که ای جنیم
خیری که هستی خیری
پیشی

۱۰۰ تحویل: احوال، حول جمع: مجموع، جامعه

حافظ: محفوظ، حفظ لطف: الطاف، لطفی

مسجد: سجده، سجاده صلح: مصالحه، صالح

۱۰۱ به زیرکی و هوش حاکم (قاضی) اشاره دارد که توانست زره‌های آن شخص را پیدا کند، از کتاب «جوامع‌الحکایات»

۱۰۲ الف) بوته (ب) نام چیزی یا شخصی را ببریم. (پ) داوری

۱۰۳ باز نیافت: پیدا نکرد، نرمی: مهربانی، حاصل کردن: به دست آوردن، هنگام: زمان، زر: طلا، بن: ریشه، بوته‌ی درخت، پدید: پیدا، نمایان، برتر: بالاتر، بلندتر

۱۰۴ مقداری، اعتماد، طلبید، حاکم، راهنمایی

۱۰۵ چند وقت دیگر که باد پاییزی بوزد (پاییز بشود) آن زمان مشخص می‌شود که چه کسی استوار و محکم است و چه کسی تنبل و سست است.

۱۰۶ الف) چون (ب) هم (پ) اگر (ت) سپس

۱۰۷ مناسب، جوانه‌ای

۱۰۸ گل‌دان، خداوند، دیندار، قوی پنجه، شاخسار، دل‌انگیز

۱۰۹ الف) من (ب) آنها (پ) تو (ت) ما

۱۱۰ الف) درست (ب) نادرست (پ) نادرست (ت) درست

۱۱۱

جمله‌ی گسترش یافته	جمله‌ی کوتاه
سام، جوانی زورمند را با قامتی بلند و مویی سپید، دید.	سام جوانی را دید.
حیات قصر پر از گل‌های زیبا و خوش‌عطر بود.	حیات قصر پر از گل بود.
در دشتی بزرگ، پروانه‌ای با بال‌های زیبا و خوش‌آب و رنگ زندگی می‌کرد.	در دشتی پروانه‌ای زندگی می‌کرد.

۱۱۲ ابوریحان بیرونی، ابوعلی سینا، فردوسی و...

۱۱۳

خاربن	یعنی ←	ریشه یا بوته‌ی خار
بیدین	یعنی ←	ریشه‌ی بید یا درخت بید
چناربن	یعنی ←	ریشه‌ی چنار یا درخت چنار

۱۱۴ ۱، ۲، ۳، الف ۳، ۴، ب ۵

۱) همه‌ی مردم چین به گل‌ها و گیاهان علاقه‌ی زیادی داشتند.

۲) امپراتور می‌خواست جانشینی برای خود انتخاب کند.

۳) روزی امپراتور، دانه‌های مخصوصی را برای کاشتن و پرورش دادن زیباترین گل به بچه‌ها داد.

۴) همه‌ی بچه‌ها به جز پینگ، با گل‌دان‌های زیبا در قصر جمع شدند.

۵) امپراتور، شجاعت و راست‌گویی پینگ را تحسین کرد.

۱۱۵ الف) پس از چند روز طبیب بزرگان شهر را نزد خود فرا خواند.

گزاره نهاد گزاره

ب) ز نادان بنالد دل سنگ و کوه

گزاره نهاد

پ) محمد پسر زکریا در ابتدای جوانی پدرش را از دست داده بود.

نهاد گزاره

۱۱۶ فهم، خویش، هنگامی، پرده‌ی

۱۱۷ الف) کلیله و دمنه (ب) دوم، کلیله و دمنه

پ) شنیدن، توجه (ت) بشنو و یکی

۱۱۸ گوش‌دانی: تلاوت قران، تدریس معلم، قصه‌های مادر بزرگ، اخبار

شنیدنی: صدای پرندگان، بوق ماشین، تیک تیک ساعت، خش خش برگ‌ها

۱۱۹ الف) ای فرزندان بکوشید به کسب هنر و فضیلت که انسان ثروتمند و با هنر اگرچه گمنام باشد و دشمن بسیار داشته باش، به سبب عقل و هنر خویش در میان مردم، شناخته می‌شود.

چنان که فروغ آتش را هر چه تلاش کنند کم شود؛ باز هم شعله‌ور می‌گردد.

ب) انسان با هنر با کسب هنر و علم چون فروغ آتش، خویش را نمایان می‌سازد.

۱۲۰ موفق، خردمند، پیر، کهن

۱۲۱ الف) طبیب بزرگان شهر را نزد خود فرا خواند.

ب) اکنون، من و تو، برای موفقیت میهن عزیزمان تلاش می‌کنیم.

۱۲۲ الف) دانشسرا، دانشمند، دانشور (ب) آموزگار (پ) زرگر (ت) خردمند

۱۲۳ الف) حاضر (ب) مشهور (پ) کهن (ت) گرمابه

۱۲۴

اسم	صفت
شعر	وسیع
داروخانه	لطیف
کارگاه	بزرگ
کتاب	جوان
پدر	
زکریا	

۱۲۵ (نقطه، نقاط)، (مفسد، فاسد، فساد)، (عدل، عدالت، معدل)، (تقسیم، قسمت، مقسوم)

۱۲۶ الف. ب. پ! ت؟

۱۲۷ هنگام، کوه‌ها، دربارهی، غرور، صحبت، خواستند

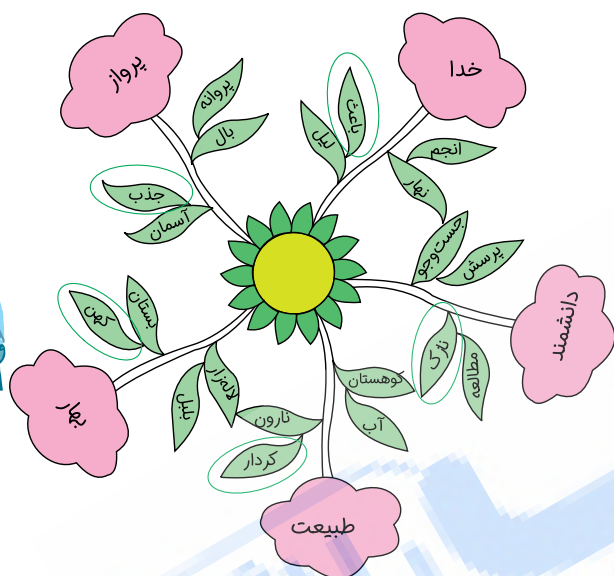
۱۲۸ الف) عقل، عاقل، معقول ب) حاصل، محصول، حاصل‌خیز

پ) حسن، محسن، احسان ت) کشف، کاشف، اکتشاف

۱۲۹ الف) فاخر، قادر، شاطر ب) لانه، خانه، دانه

پ) زمستان، پاییزان، بهاران ت) دوست، درست، دوخت

۱۳۰

۱۳۱ فصل پاییز فرا رسیده بود و هوا سردتر شده بود. درختان آرام آرام برگ‌های خود را از دست می‌دادند و باغ و بوستان از گل و سبزه خالی می‌شد. پرستو مجبور بود از باغی که در آن لانه داشت به یک منطقه خوش آب و هوا و گرم سفر کند. او دلش برای باغ تنگ می‌شد او به درخت نارون که روی آن لانه‌اش را ساخته بود گفت: «دوست خوبم من مجبورم تو را ترک کنم و به یک جای گرم‌تر بروم. زیرا پیدا کردن غذا در هوای سرد برایم دشوار است. اما قول می‌دهم با آمدن بهار من نیز برگردم و دوباره لانه بسازم و با هم خوش باشیم.»

۱۳۲ ضرب‌المثل «درخت گردکان به این بلندی، با ضرب‌المثل «عقلش به چشمش است» ارتباط دارد.

عقلش به چشمش است به این معنی است که فرد از روی ظاهر هر چیزی در مورد آن قضاوت می‌کند. در داستان درخت گردکان هم مرد از روی ظاهر گردو و خربزه در مورد آنها قضاوت کرد.

۱۳۳ خداوند دریا، خشکی، درختان و انسان‌ها را آفرید. او خورشید و ماه و ستارگان و شب و روز را به وجود آورد.

۱۳۴ زمستان و بهار. بیت مربوط به انتهای فصل زمستان و آغاز فصل بهار است.

۱۳۵

واژه‌ها	جمله

۱۳۶ الف) پروانه بال‌های خیلی زیبا و خوش‌رنگی داشت و هر روز که از خواب بیدار می‌شد با غرور بال‌هایش را به دیگران نمایش می‌داد. خیر، غرور و خودپسندی کار درستی نیست.

ب) زیرا فهمیده بود که همه‌ی زیبایی‌اش را خدا به او بخشیده است خداست که با نقاشی هنرمندانه‌ای خود بر روی بال‌های او باعث خوش‌رنگی و زیبایی‌اش شده است.

پ) گلبرگ‌ها، برگ‌ها، ساقه، ریشه، زمین، خورشید و مهمتر از همه خدای بزرگ و مهربان

۱۳۷

الف نادرست

ب نادرست

پ درست

ت درست

ث درست

۱۳۸

الف درست

ب درست

پ درست

درست

۱۳۹

الف به درّ و گوهر و بهشت

ب

در راه تو کی ارزشی دارد این جان ما پاینده باد، خاک ایران ما

این بند شعر نشان می‌دهد که کشورم آن قدر برای من ارزشمند است که حاضرم جان خود را در راه آن فدا کنم.

۱۴۰

الف یک جامعه برای حفظ و پایداری خود نیازمند قدرت نظامی، برتری در علم و مال و ثروت است.

ب زیرا مردم وحشت‌زده و در هراس بودند و بیم آن می‌رفت که علیه حکومت هلاکو طفیان کند؛ تدبیر و مشاوره‌ی خواجه نصیر، اوضاع آشفته‌ی مملکتی را آرام می‌کرد و به حکومت او

ثبات می‌بخشید.

پ

ساخت رصدخانه‌ی مراغه و جمع‌آوری دانشمندان از سراسر ایران و رصدخانه‌ها

ت می‌توانیم برای جلوگیری از حوادث ناگوار، خود را آماده کنیم تا آسیب کمتری ببینیم.

ث مدارس نظامیه، مدارس شبانه‌روزی بودند که مانند دانشگاه‌های امروزی اداره می‌شدند.

۱۴۱

الف درست

ب درست

پ نادرست

۱۴۲

الف استاد با نگاهی تحسین‌آمیز، هنرمندی او را می‌دید و تشویقش می‌کرد، اما مراقب بود که غرور به جان شاگردش نیفتد. سال‌ها بعد محمود فرشچیان، استادی هنرمند و نام‌آشنا در نقاشی شد و کارهای او شهرت جهانی یافت.

ب گفت‌وگو - جست‌وجوگر - خیال‌انگیز - فوق‌العاده - جلال‌الدین محمد (مولوی) - تحسین‌آمیز - نیم‌رخ - نام‌آشنا - روبه‌رو - سرمشق - نیک‌نامی - سپیده‌دم

۱۴۳

الف زیرا او به هر کجا که می‌رفت دروغ می‌گفت، حاضر نبود این رفتار ناپسند را ترک کند.

ب چون با این حرف، فرد دروغگو بدون توجه به حرفی که گفته شد، دست به کلاهش می‌برد و دروغگو بودنش، آشکار می‌شد.

پ چون او دروغگو بود و می‌ترسید همه متوجه این موضوع شوند.

ت چون همه‌ی حاضرین متوجه دروغگویی او شدند.

۱۴۴

الف درست

ب نادرست

پ نادرست. مرد خوش نویس، یک نوشته‌ی خطاطی شده به مغازه پدربزرگ هدیه کرد.

۱۴۵

الف تابلویی که دعایی برای ظهور امام زمان (عج) داشته باشد.

ب

زیرا غرق تماشای نوشته‌ای شده بودند که مرد خوش‌نویس نگاشته بود.

پ زیرا در دکان پدر بزرگ از هر منظره‌ای که فکر کنیم بیشتر عکس و تابلو وجود داشت.

۱۴۶

الف ۱- دوری کردن از مکان‌های ناامن و خطرناک ۲- دوستی و همراهی نکردن با بدان

ب کسی که در برابر حوادث و رنج‌ها و دشواری‌ها ایستادگی کند؛ ولی دست و پای خود را گم نکند و با متانت و آرامش برای رویارویی با خطر چاره‌جویی کند.

پ به شجاعت اخلاقی تا بتوانیم حرف راست و درست بگوییم و در دفاع از آن، فداکار و نترس باشیم و اگر به چیزی آگاهی نداریم، بگوییم نمی‌دانیم.

ت خنده بر ترس‌های دروغین

۱۴۷

الف نادرست. وقتی مهربانی میان دو کاج را دید، آرام شد.

ب درست

پ درست

۱۴۸

الف ت. زیرا در داستان به این مسئله اشاره شده است که بزرگ‌ترین ثروت، علم و تجربه است. در شعر گزینه «ت» هم می‌گوید با دانش تمام دنیا را می‌توان به دست آورد.

ب تجربه و علم و دانش

پ یعنی تمام چیزهایی که در دنیا هستند، می‌توانند راز زندگی انسان باشند.

ت

۱۴۹

الف نادرست

ب درست

پ درست

۱۵۰

الف خوب دیدن، خوب گوش دادن و فکر کردن

ب شوق آموختن در گرفتن جواب سؤال‌ها، در وجود من هم زیانه می‌کشد.

همان‌طور که بوعلی سینا تا زمانی که به جواب نمی‌رسید، آرام نمی‌نشست و اشتیاق فراوان به یادگیری و آموختن داشت.

پ سؤال‌های حسین تمامی نداشت و با اینکه سن کمی داشت؛ ولی سؤال‌های بزرگی می‌پرسید.

ت با تلاش و پشتکار می‌توانیم به پاسخ پرسش‌ها و رازهای ناشناخته‌ی جهان دست یابیم و به اهداف عالی زندگی خود برسیم.